

Johann Mantzel

Programma, Quo Rector Academiae Rostochiensis, M. Johannes Mantzel ... Dn. Victoris Friderici Giesenhausen/ Scholae Oppidan. Collegae Classici, & Cantoris ad Nicolai Laudatissimi, Funus indicit, & ad eundum Exequias, a Vidua moestissima hodie parandas, Cives Academicos ... invitat : [P.P. Sub Sig. Rector d. 3. April. A.O.R. MDCLXXVIIX.]

Rostochii: Keilenbergius, [1678]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756280826>

Druck Freier Zugang

Mantzel, J.,
in V. F. Giesenhagen.

R. 1678.

8.

3

27.
PROGRAMMA,
QVO
RECTOR
ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS,
MJOHANNES

Mangel/

Gr. Lit. P. P. & Fac. Philos. hodie
DECANUS,

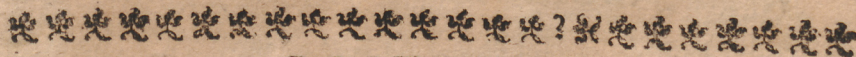
Viri Clarissimi atq; Doctissimi,

DN. VICTORIS FRI-
DERICI Giesenhagen/

Scholæ Oppidan. COLLEGÆ Classici,
& CANTORIS ad Nicolai Laudatissimi,

Funus indicit, & ad eundem Exeqvias,
à VIDUA mœstissimâ hodie parandas,

CIVES ACADEMICOS
omnium ordinum,
peramanter atq; officiosè
invitat.

ROSTOCHII,

Typis FRIDERICI KEILENBERGII, Acad. Typogr.

N nulla re tam vehementer, tam
pertinaciter, tam obnixè & contem-
ptuosè fidei Christianæ, sicut de car-
nis resurrectione, contradicitur. Hæc
sanè gravissima Augustini, serm. 2.
in Psal. 88. qverela est: quæ quàm
vera sit, ex non unis Scripturæ
Scriptorumq; Ecclesiasticorum
locis de facili animadverti probariq; potest. Non enim
gentiles solum hanc de resurrectione, doctrinā conf. Act.
17, 32. ἐχλεύαζον, ac sannis sibilisq; turpissimè exceperunt;
verum, quod mirandum, in media Ecclesiâ, qui strenuè
illi contradixerint, minimè desuerunt. De Sadducæis ex
Evangelistis & Josepho l. 2. B. Jud. c. 7. res certa est,
idemq; docuisse Arabicos, quos *θνητοψυχίτας* exinde vo-
cat Damascenus; ex Eusebio Augustinus ad Quodvult-
deum, hæres. 83. attestatur. Imò post tetusos ab Apostolo
Hymenæum & Philetum, de quibus 2. Tim. 2, 17. 18.
quod resurrectionem mortuorum jam adimpletam esse
somniauerint, scribitur, in ipso Christianorum cœtu, qui
vel omnem, vel ejusdem carnis resurrectionem obstina-
tissimè negaverint, nonnulli semper sunt reperti. Se-
culum quippe primum, Saturninum Antiochenum & Ba-
silidem Alexandrinum, apud Irenæum lib. 1. c. 22. seq. ha-
buit: In secundo, Valentinus & Marcion, apud eundem
ibid. c. 29. fuerunt. Tertium, Manetem, vel, aliis, Mani-
chæum ap. Cyrillum Hieros. Catech. 14. vidit, ubi origo
simul tam fœdi illius erroris additur, quod nempe resur-
rectione Servatoris Christi cum affectis suis fuerit infi-
ciatus: μέχρι σήμερον Μανιχαῖοι λέγουσι πάντας πόθη καὶ δοῦν ἀληθῆ
τὴ ζωτῆρ & τὴν ἀνάστασιν γεγονέναι: ad hunc usq; diem Manichæi
phantasticam dicunt, & non veram fuisse Salvatoris resurre-
ctionem

tionem. Eodemq; modo in subseqq. qvōq; seculis Con-
 tradicentes impugnantesq; Hæretici plures exorti sunt,
 de qvib9 tamē in præsens, ob temporis ac paginarum an-
 gustiā nihil scripserim. Id magis mirandū est, vel ipsos Or-
 thodoxos aliās Ecclesiæ Episcopos hanc de resurrectione
hujus corporis ventilatam qvæstionem non leviter exercu-
 isse. Synesius enim, Cyrenensium in Africa Episcopus,
 Epist. 105. de se fassus: τὴν καθωμιλημένην ἀνάστασιν ἱερὸν τι καὶ
 ἀπορήτων ἡγούμεναι, καὶ πολλὰ δέω, ταῖς τῶ ἀληθείας ὑπολήψειςιν ὁμολο-
 γῆσαι, diu secum ipse circa hunc articulum creden-
 dum luctatus est, & testante Photid in Bibliotheca N. 26.
 & Evagriō Scholasticō lib. 1. c. 15. episcopatus jugo colla
 submisit, qvamvis resurrectionis dogma nondum aut ad-
 mitteret, aut profiteretur. Tam durus scil. nodus, hic de
 carnis nostræ mortuorumq; resurrectione articulus, sem-
 per fuit! At unica Servatoris nostri Resurrectio, unicū-
 qve Angelicum illud: ἡγέρθη, *resuscitatus est*, Matth. 28, 6.
 ad totum hoc negotium feliciter conficiendum, omnibus-
 qve contradicentibus os masculè obturandum, satis su-
 perq; est. Si enim de illa constat, uti revera, qvemadmo-
 dum heri, nudius tertius qvartusq;, per ferias Paschales, ex
 habitis concionibus percepimus, constat, nostræ qvōq;
 resurrectionis certitudo ex in ultro juxta ac necessario se-
 qvetur. Membra namq; naturaliter caput suum comi-
 tantur: cumq; caput nostrum resurrexerit, & nos, qui
 capitis nostri membra sumus, certissimè resurgemus. Ita
 Apostolus 1. Thess. c. 4, 14. *Si credimus JESUM mortuum*
esse, & resurrexisse, Deus etiam eos qui obdormiverunt per
JESUM, adducet cum eo. Præterea Victoria Jesu nostri,
 victoria nostra, illiusq; triumphus, triumphus noster
 est, ut jam cum Paulo ex 1. Cor. 15. *Ascripta est mors in*
Victoria. DEO gratias, qui dedit nobis Victoriā per Dominum
 nostrum JESUM CHRISTUM, præ gaudio excla-
 man-

mantes, de hoc Victore atq; Triumphatore nostro: unice
 nobis, & quàm maximè gratulemur. Omnes ad unū p̄ hoc
 ipsū faciunt: exemplū tamē istiusmodi gratulantū prorsus
 insigne noster quoq; beatiss. VICTOR, VICTOR FRIDERICUS
 Giesenhagen/ Coll. s. Class. & Cant. ad S. Nicol.
 laudatissimus, quem ὁ πρῶτόπαις ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἀπερχή
 τῶν κεκοιμημένων per placidiorem ἀνάλυσιν paucos ante dies
 mundanis miseriis eripuit, sese semper exhibuit. Quàm
 quæso gratulari sibi de suo JESU solebat pia hæc anima.
 Certè vel solo hoc nomine hic Vir optimus meretur, qui
 & in busto suo, cineribusq; suis audiat optimus: Sed cum
 & alia sint, quæ famam ac memoriam ejus de meliore nota
 commendare posteritati possint, etiam de illis, nō tam
 mōri & consuetudini, quàm veritati velificaturi, non nihil
 subnectemus. Natus scil. hic μακαρίτης Noster est die
 15. Junii, A. O. R. cio 1664. Parchimi, Ducatus Mecklenburgensis,
 tum aliunde, tum quod Serenissimorum Principū Mecklenburgicorum
 Provincialis judicii sedes sit, celebri oppido. Patrem habuit, Virum pl.
 Reverendū atq; Clarissimum, Dn. ULRICUM Giesenhagen/ Pa-
 storem & Superintendentem Parchimensem bene merentissimū;
 Matrem verò ANNAM Stralendorff/ Matronam simul virtute &
 origine Nobilissimam. Avus paternus ipsi fuit Vir pl. Rev. atq;
 Clar. Dn. FRIDERICUS Giesenhagen/ Serenissimæ Principis Mecklenburgicæ,
 Grabow Residentis, Concionator Aulicus Vigilantissimus;
 AVIA paterna, SOPHIA Giesen/ præclaræ Virtutis pietatisq;
 Matrona. Avum maternum sortitus est Virum Generosā Nobilitate
 Stenuum Dn. VICKE Stralendorff/ in Nobilibus Provinciæ hujus
 notissimū; Aviam matrem, MAGDALENAM Hobert/ Nobiliss. &
 ex domo Moderig generosā prosapiam ducentem Feminā. Proavus
 paternus fuit Vir pl. Rev. atq; Clarissimus, Dn. ULRICUS
 Giesenhagen

Giesenhagen / Pástor Ecclesiæ Gultroviensis fidelissimus.
 Proavia paterna, CATHARINA Schröders / Matrona lon-
 gè honestissima. Proavū mat. laudat Virū Nobil. & maximè
 strenuū DN. WESSELUM Stralēdorff / Equitē Mecklēburgi-
 cū. Proaviā maternā, ELISABETHAM Peterstorffs / ex Ve-
 rusta itidem nobiliq; familia ortam Feminā. His honestis-
 simis atq; avitā Nobilitate Clarissimis Parentibus Majori-
 busq;, quibus ex materna præcipuè linea longè plures
 adhuc addi, si libuisset, potuissent, PIE FUNCTUS NO-
 STER factus fuit, atq; progenitus. Cum autem solum nasci
 non sufficeret, sed hic in peccatis natus conceptusq; filius
 lavacro regenerationis & renovationis Spiritus S. impri-
 mis indigeret, Parentes ejus de salutarī isto remedio, cujus
 beneficio Catholica Ecclesiā insertus, in numerum cœ-
 lestis Reipubl. civium cooptaretur, continuo, uti equidē
 par erat, fuerunt solliciti, eaq; ratione utriusq; Avī, nempe
 VICTORIS FRIDERICI nomen, in gratiam eorundem re-
 cordationem, ipsi fuit impositum. Optassent etiam, hunc
 suum filiolum, ab ineunte statim ætate, per omnes ejusdē
 gradus, in pietate & vera Dei agnitionē sedulo educare;
 ast, quæ nostra hominum est fragilitas, cum idem vix fo-
 ret anniculus, Mater, disponente ita summo Numine, vi-
 tā abiens, omnem tenellæ prolis curam in Maritū trans-
 fert, & nec ipse, nisi per biennium, relictō filio trimulo, de-
 functæ conjugī superstitat. Quid ergo misellus hic No-
 ster, ἀμύτωρ tunc temporis atq; ἀπαύτωρ, faceret? actum
 prorsus de ipso, accuratioreq; ipsius educatione fuisset, nī
 DEUS, qui Orphanorum Tutor Protectorq; est, Charissi-
 mam Aviam, Magdalenam Hoben / in vivis aliquantisper
 conservasset. Sed hæc Nepotem suum, ad se receptum,
 domi suæ aluit, nihilq; eorum, quæ ad ejusdem educatio-
 nem, & informationē facere poterant, unquā intermisit,
 modò ipsi divina clementia longiorem vitam concedere
 voluisset; ast, o rerum humanarum incertitudinem! &

ipsam

ipsam novenni puero, cum incomparabili fortunæ rerum,
que ejus detrimento, mors eripuit, ut Noster, amicis suis
sanguineq; junctis planè orbatus, ac relictus, à Tutoribus
in patriam revocari opus habuerit, ludoq; literario Par-
chimensi, publicisq; ejusdem Magistris informandus fue-
rit traditus. Apud quos certè per integrum illud, quo
inibi fuit, quinquennium, cum sese gessit, ut & literas
ipsas alacriter arriperet, & singulari pietate ac mode-
stia mirificè se commendaret, nec non convenientibus of-
ficiis omnes & singulos exhilararet. Quam illius indu-
striam modestiam atq; obedientiam, cum in ipsum opti-
mè animati Tutores non sine gaudio animadverterent,
manibus pedibusq; obnixè id egerunt, ut per salutarem
transplantationem arbusculæ huic, quàm optimè fieri
posset, consulereetur, Gustavoiumq; ipsum ad studia fel-
citer ibidem continuanda ablegarunt, ubi etiam per tri-
ennium, literis styloq; præprimis exercendo invigilans, si-
mul & Præceptorum amorem diligentia & obsequiò lar-
gissimè meritis, Pædagogus ipse, seu aliorum puellorum
informator, commoratus est. Gustavoio relictò, in Pæ-
dagogio Regio Sedinensi per annum, in Ulyssænsi itidem
per annum, & Hildesheimensi per septennium laudabi-
liter substitit, omniq; studio, ut, curriculo studiorum
trivialium absoluto, diligenti cultura ad excipiendas in
Scholis superioribus seu Academiis superiores discipli-
nas, redderetur idoneus, allaboravit. Sic anno ætatis
suæ tertio & vigesimo, Deo ita volente, Academiam hanc
nostram ingressus est, omnesq; ingenii sui nervos per ali-
quam multos quævis hic vivere placuit, annos, publicas pri-
vatasq; Dn. Professorum prælectiones diligenter fre-
quentando, in id intendit, ut fundamenta humaniorum
literarum, in Scholis Gymnasisq; non infeliciter posita,
ulterius altiusq; perduceret. Verùm prout istiusmodi
orpha-

orphanis, qui in tenella ætate Parentibus Cognatisq; de
 Ecclesia ceteroq; vel Republica quàm optimè meritis
 orbantur, solet accidere, quòd, præprimis quando ipsi
 res non adeò lauta est, ut plurimum negligentur, atq; sic
 quàm valent, non quàm volunt ratione, prospicere sibi ipsi
 teneatur, liberis Civium instituendis operam navare coactus
 est, tamq; sedulo & fideliter navavit, uti ardua isti & per-
 molesta functioni non vulgari cum laude præfuerit, &
 spartam tandem abiens, ingens apud discipulos, ipsorumq;
 parentes sui desiderium reliquerit, ac ægre, bonam tamen
 cum gratia, fuerit dimissus. Quæ causa etiam fuit, quòd
 Amplius, & Prudentissimus hujus urbis Senatus, cum de
 fideli aliquo Quintæ Classis Præceptore, & idoneo Can-
 tore Nicolaitano foret sollicitus, præviâ maturâ delibera-
 one, hunc Nostrum ante omnes, præcipuè quòd is artem
 simul Musicam ex arte novisset, & in canendo aures audi-
 entium singulari quadam dulcedine demulceret, idq;ve
 A. O. R. 1672. paullo post finitas ferias Paschales, elegerit.
 In quo officio suo quis fuerit, aut quem se gesserit, tota
 novit Civitas, imò & nos novimus. Cum enim Scholæ,
 desinente eas Basilio, sint παιδευτήρια τῆς θεογνωσίας, καὶ ψυ-
 χῶν διδασκαλεῖα λογικῶν, in eo, diligenti informatione, to-
 tus fuit, ut, quantum in se esset, etiam nostra Schola ejus-
 modi διδασκαλεῖον foret καὶ παιδευτήριον. Et quamvis fors ejus
 laboriosior magis, quàm splendidior fuerit, tamen se illò
 Erasmiò identidem solabatur. *Non sordidam, sed præcla-
 ram functionem putes, primam ætatem tuorum civium optimis
 literis & Christo statim imbuere, totq; probos & integros vi-
 ros patriæ reddere.* Ipsi ex ore aliquot Dn. Collega-
 rum ejus audivimus, quàm magnus osor desidia aut igna-
 viæ fuerit, quàm iusto semper tempore discipulis suis in
 Schola & templo adfuerit, quàm prudenter quàmq; fide-
 liter ipsos rexit, imò, quòd vel ipsorum Dn. Scholarchas

charū iudicio de Schola deq; discipulis quā optimē sit merit9. O quale hoc est, quanti9; æstimandū encomium! Ad quod accedit, quōd cū Collegis suis, quos Fratrum instar amabat, concors semper tranquillūq; vixerit: eo profectō nomine nunc in acerbo omnes luctu sunt, optimūq; Collegam suum quā maximē, sed nequicquam, desiderant. Et qualis erga Collegas, talis quoq; erga quoscunq; mortalium erat alios: Concordiā etenim innocentia & patientiā bene fermentatam optimum frangendis vel ferundis inimicis esse remedium non nesciebat. Ante omnia verō in Conjugio suo cumq; Coniuge sua sese tanquam strenuum Pacis Concordiaq; cultorem semper exhibuit: ex illo enim tempore, quo cum lectissima Virgine, nunc mœstissima pro dolor! Viduarum, *Mariae Sæfferæ*, connubiale fœdus iniit quodq; in ineuntē anni 1672. Oct. incidit, dulcissimū hoc Conjugum par tam dulce ac concors vixit, ut, quōd nunquā rixarentur, in gratiā nunquā redierint. Nec sterilis hic tor9 fuit: tres enim liberos, quorū nomina *Alexander Fridericus, Ulricus Fridericus, & Anna Maria* sunt, protulit: Ex quibus filiola turbato ordine, ante Patrem decima post natalem hebdomade obiit filii verō per DEI gratiam adhuc in vivis sunt & optimū Parentem suū acerbissime cum matre tristes plorant. Quamvis autē terrepus Pater Maritusq; obierit, vivit tamē vivetq; celestis: *εὐσεβέων παιδεύει τὰ λαῖα, μὴ θεομαχεῖν, μήτε προσάγειν τῷ πράγματι χαμῶνας ἑτέρας, τὰς δὲ ἀναγκαίους φέρειν*. Dominus providebit. Sed ut de morbo mortēq; Nostri aliquid etiam dicamus, Ipsa Dominica Judica, dum suo in templo fūgeretur officio, horrore aliquo febrili, ut tamē subsequenti Lunæ die discipulis suis, quamvis non citra molestiā, adfuerit correptus est. subsequente verō quinta feriā, invalescente morbo, Vir Excellēti ss. atq; Experienti ss. Dn Joh. Bacmeister. Med. D. & P.P. celeberr. Collega atq; Affinis noster Honoratiss., ascit9 est, qui quidē exquisitiss. pharmacis, quā diligentissime decumbenti succurrit, per tinaciss. tamē malum, morbūq; eradicare minimē valuit. Animadvertens igitur noster spem omnis sanitatis decollasse, uti erat piissim9, mente ad unum deum flexa, Confessionario suo, Viro Admod. Rev. & Clariss. Dn. M. Remberro Sandhagen / Past. Nic. Min. Sen. & Dir. Dn meo Comitate & Socero honorat. atq; dilect., post devotiss. Confess. largissimāq; consolat. corpus & sanguinē J.C. petiit, quod, cū impetrasset, seq. d. 2. Mart. conjugē suā liberosq; chariss. deo altiss. inter alia his emphaticis verbis usq; *filii mei Deū Patrē, Filiū & Sp. S. Tutores constituo, nullus dubitās, illis ipsis Tutores in his terris constitutū, commēdavit*, atq; sic brevī post inter 1 & 2. p. om. placidiss. pariter ac beatissimē citra ullū dolorū iudicium annū agens 36. expiravit. Vestrū itaq; erit Cives Academiæ Opt. Civi vestro freq. ire exequ. quod ut promptē faciatis, & ipsa Pietas monet, & Nos seduloq; Vos officiosēq; hortamur.

P.P. Sub Sig. RECTOR. d. 3. April. A. O. R. MDCLXXVII.

1672

orphanis, qui in tenella ætate Parenti
 Ecclesia ceteroqvi vel Republica quæ
 orbantur, solet accidere, quòd, præ
 res non adeò lauta est, ut plurimum n
 quæ valent, non quæ volunt ratione,
 teneantur, liberis Civium instituendis op
 est, tamq; sedulo & fideliter navavit, u
 molestæ functioni non vulgari cum l
 spartâ tandem abiens, ingens apud dis
 parentes sui desiderium reliquerit; ac
 cum gratiâ, fuerit dimissus. Quæ cau
 Amplis. & Prudentissimus hujus urbi
 fideli aliquo Quintæ Classis Præceptor
 tore Nicolaitano foret sollicitus, prævi
 one, hunc Nostrium ante omnes, præc
 simul Musicam ex arte novisset, & in ca
 entium singulari quadam dulcedine d
 A. O. R. 1672. paullo post finitas ferias P
 In quo officio suo quis fuerit, aut qu
 novit Civitas, imò & nos novimus. C
 deficiente eas Basilio, sint παιδευτήρια τ
 χῶν διδασκαλεῖα λογικῶν, in eo, diligent
 tus fuit, ut, quantum in se esset, etiam
 modi διδασκαλεῖον foret καὶ παιδευτήριον. E
 laboriosior magis, quàm splendidior fu
 Erasmi oidentidem solabatur. Non so
 ram functionem putes, primam ætatem tuo
 literis & Christo statim imbuerè, totq; pr
 ros patriæ reddere. Ipsi ex ore aliqu
 rum ejus audivimus, quàm magnus osc
 viæ fuerit, quàm justo semper tempor
 Schola & templo adfuerit, quàm prude
 liter ipsos rexit, imò, quòd vel ipsora

the scale towards document

isq; de
 meritis
 lo iph
 atq; sic
 ibi ipsi
 oactus
 & per
 erit, &
 rumq;
 tamen
 , quòd
 um de
 o Can
 libera
 artem
 s audi
 idqve
 egerit.
 r, tota
 tholæ;
 καὶ ψυ
 ne, to
 la ej
 ors ej
 se illò
 raclea
 ptimis
 ros b
 collega
 signa
 suis in
 ; fide
 holar
 chas

